

Muzyka towarzyszyła ludziom od zawsze. Czerpanie przyjemności z muzyki nie jest absolutnie „zarezerwowane” tylko dla osób słyszających. Osoby głuche odbierają fale dźwiękowe, a więc zjawiska muzyczne, jednak nie za pośrednictwem narządu słuchu. Stymulację wibracyjną wyczuwają całym swoim ciałem. Naukowcy udowodnili, że osoby głuche potrafią już od urodzenia przekładać drgania na wrażenia słuchowe, co daje im taką samą przyjemność jak osobom słyszającym.

Historia ujawnia przykłady osób głuchych bądź z problemami wad słuchu, którzy zaistnieli w świecie muzyki dzięki ogromnej determinacji i pasji.

EVELYN ELIZABETH ANN GLENNIE – światowej sławy szkocka perkusistka

Urodziła się w 1965 roku w Aberdeen (północno-wschodnia Szkocja). Muzyka od zawsze była dla niej wszystkim. Uczyła się gry na kilku instrumentach, m.in. na gitarze, pianinie, harmonijce ustnej, powoli odnosząc sukcesy muzyczne. Jednakże zaczęły się u niej problemy ze słuchem. W wieku 12 lat straciła słuch całkowicie. Mimo to kontynuowała swoje zamiłowanie do muzyki, zamieniając dotychczasowe instrumenty na perkusję. Pomimo faktu, że wiele osób w nią nie wierzyło, nauczyła się odbierać muzykę całym ciałem, przez dotyk, osiągając ogromną fizyczną wrażliwość akustyczną. Dzięki swojemu uporowi dostała się na wyższe studia na Królewskiej Akademii Medycznej w Londynie. W klasie perkusyjnej doskonalila swoje umiejętności muzyczne i uczyła się nowych zjawisk muzycznych. Mimo swojej głuchoty Evelyn Glennie jest światowej sławy perkusistką. Obecnie najczęściej występuje boso, aby jak najlepiej wyczuwać drgania i wibracje akustyczne.

SEAN FORBES – amerykański twórca piosenek, raper

Sean urodził się w 1982 roku w Detroit. Stracił słuch w okresie niemowlęcym w wyniku zapalenia opon mózgowych. Jednakże od maleńkości był zainteresowany muzyką. Muzyka towarzyszyła mu całe życie. Kiedy miał 5 lat rodzice, którzy sami są muzykami, podarowali mu zestaw perkusyjny. Potem zaczął pisać teksty do piosenek i grać na gitarze. Rodzice uczyli syna odbierania rytmów muzycznych. Dzięki temu nauczył się czerpać przyjemność z muzyki odczuwając wibracje muzyczne. Swoje przyszłe życie również wiązał z muzyką. Jego nurt gatunkowy to głównie hip hop z domieszką rock and rolla, folku, jazzu, country, big bandu. O sobie mówi, że jest twórcą piosenek, raperem i aktorem. Jest również producentem video. Zajmuje się promocją różnych artystów, z którymi ma bieżący kontakt. Jest współzałożycielem organizacji D-PAN, która tworzy muzykę dostępną dla społeczności niesłyszących i słabosłyszących – są to m.in. teledyski popularnych piosenek w amerykańskim języku migowym. D-PAN jest organizacją non-profit, a jej celem jest wspieranie rozwoju zawodowego osób głuchych i niesłyszących, jak również sprawienie aby mieli dostęp do muzyki i kultury poprzez wizualizację np. teledyski, DVD, filmy itp. Sean cieszy się dużą popularnością na całym świecie. Ma bardzo duży sentyment do Polski i do polskiej kuchni – może dlatego, że jego żona jest Polką?

SHAWN DALE BARNETT – amerykański perkusista

Shawn Dale Burnett urodził się w 1963 roku w Leavenworth. Stwierdzono u niego całkowitą głuchotę. Mimo to stale interesował się muzyką. Sam mówi, że posiadał naturalny rytm. W wieku 5 lat zaczął grać na perkusji. Muzyka dawała mu niesamowitą radość. Marzył tylko o tym, aby spełniać się grając na tym instrumencie. W szkole dla osób niesłyszących w stanie Kansas, do której uczęszczał, nikt w niego nie wierzył. Koledzy wyśmiewali go, a nawet bili. Pomimo odrzucenia i ogólnego braku akceptacji, Shaw nie zniechęcił się i nadal realizował swoje marzenia. Ale pewnego dnia szczęście się do niego uśmiechnęło. Założył się z kilkoma szkolnymi kolegami o 20 dolarów, że zagra na perkusji z zespołem grającym w lokalnym barze. Zagrał jak profesjonalny muzyk wprowadzając w zdumienie wszystkich obecnych.

Wygrał wtedy nie tylko 20 dolarów, o które się założył, ale coś więcej – pewność, że mimo swojej głuchoty poradzi sobie zawodowo na rynku muzycznym.

Odtąd Barnett rozwijał swoją karierę, przyłączył się do zespołu, z którym występował i jeździł w trasy, pisał piosenki. Nie załamał się mimo nagłej śmierci swojej rocznej córeczki – działał dalej. Próbując różnych stylów muzyki, rozwinął swój własny styl, któremu nadano etykietę głuchej muzyki. Utwory są wykonywane wyłącznie przy użyciu perkusji przy akompaniamencie efektów wizualnych. Wystąpił we wszystkich amerykańskich stanach i pięciu innych państwach. Shawn motywował niesłyszących uczestnicząc w różnych wydarzeniach związanych z tą społecznością. Ponadto uczył muzyki w szkołach dla osób niesłyszących. Jego celem było nauczenie jak rozumieć muzykę, jak odczuwać wibracje i rytm i jak czerpać z tego przyjemność. Shawn został pierwszą osobą głuchą, której utwór stał się przebojem w telewizji MTV. Zmarł w 2003 roku na raka.

LUDWIG VAN BEETHOVEN – niemiecki kompozytor i pianista

Urodził się w 1770 roku w Bonn. Już od dzieciństwa był zakochany w muzyce. W młodości przeniósł się do Wiednia, gdzie w szybkim czasie uzyskał reputację pianisty wirtuoza, a potem wybitnego kompozytora. Dużą rolę odegrał jego nauczyciel Christian Gottlob Neefe, który sam był kompozytorem i organistą. Zaznajomił on Ludwiga z muzyką Jana Sebastiana Bacha, kielkując miłość do tej muzyki. Jego zdolności zostały zauważone w niedługim czasie na elektorskim dworze, również przez ówczesnych księząt. Beethoven rozwijał swoje umiejętności. Wciąż komponował, tworzył utwory na fortepian, koncertował (jego pierwszy koncert miał miejsce w 1800 roku). W 25 roku życia Beethoven zaczął tracić słuch. Mimo trudności i dużego kryzysu nie poddawał się i nie zaprzestał swojej działalności. Nadal tworzył znakomite dzieła. W wieku 48 lat stał się całkowicie głuchy. Z otoczeniem porozumiewał się wyłącznie za pomocą tzw. zeszytów konwersacyjnych, których część przetrwała do dzisiaj. Dzięki temu dysponujemy wspaniałym dokumentem historycznym, w którym dowiadujemy się wiele o życiu Beethovena, tworzeniu dzieł, a nawet o jego przemyśleniach. Aby móc nadal tworzyć, odciął nogi swojego fortepianu i grał siedząc na podłodze. Dzięki wibracjom mógł nadal słyszeć muzykę. W ostatnich latach przed śmiercią Beethoven osiągał sukcesy, m.in. został członkiem szwedzkiej Akademii Nauk oraz otrzymał złoty medal od Ludwika XVIII. Beethoven zmarł w Wiedniu w 1827 roku po długotrwałej chorobie.

Ludwig van Beethoven zapisał się na kartach historii jako wybitny kompozytor, którego twórczość wytyczyła kierunek rozwoju muzyki na cały XIX wiek. Muzykę postrzegał zupełnie inaczej. W ówczesnych czasach dominowała muzyka wokalna. Jednak Beethoven wyniósł ponad nią muzykę instrumentalną. Światową popularność artysta zawdzięcza swym dziewięciu symfoniom, sonatom i wariacjom fortepianowym oraz muzyce kameralnej, jak również kwartetom smyczkowym.

Beethoven jest postacią często wykorzystywaną w filmach i książkach, tak jak i jego twórczość.

Nie jest łatwo tworzyć muzykę osobom niesłyszącym, ale również osobom tracącym słuch w trakcie swojego życia. Ludwig van Beethoven jest tego bardzo dobrym przykładem. W dzisiejszych czasach istnieje również wiele sławnych osób borykających się z utratą słuchu. Jednakże mimo to tworzą dalej, nie poddając się trudnościom losu.

STING – brytyjski twórca rockowy, wokalista, aktor

PHIL COLLINS – angielski piosenkarz i perkusista, autor tekstów, aktor

OZZY OSBOURNE – brytyjski wokalista, muzyk, autor tekstów

ERIC CLAPTON – brytyjski muzyk rockowy i bluesowy, wokalista, gitarzysta, kompozytor

CHER – amerykańska piosenkarka, aktorka, reżyserka i producentka muzyczna

Marta Wojcieszak-Paluch

Kierownik Centrum Kompleksowej Rehabilitacji Ruchowej oraz Słuchu i Mowy Polskiego Związku Głuchych w Warszawie

Artykuł został napisany dla czasopisma Świata Ciszy oraz opublikowany w numerze II/2014